

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

X. évfolyam.

FIUME, kedd 1913. november 18.

262. szám.

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Fiume, Gradinata del Sasso Bianco, 3. l. em.
Nyomda telefonszáma (lapzárta előtt) 400.

Felölts szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egész évre 24 kor. | Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy óra 2 kor.
Egyes szám ára Fiumében 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Technikusok a közigazgatásban.

A közigazgatás reformjával kapcsolatban mozgalom indult meg a gazdasági érdekképviselők körében annak megállapítására s érvényesítésére, hogy a modern közigazgatáshoz a kereskedelem, ipar és vállalkozás szempontjából nagyon bajos hozzájárulni, mert hiszen lehetetlenség azt kívánni egy ország közigazgatásától, hogy az egy-egy kereseti ágak szempontjai szerint alakuljon. Az ilyen irányelvek szerint megreformálandó közigazgatás, bizonyára ép oly helytelen és igazságtalan lenne, mint amilyen mag, amikor egész közigazgatásunk tulajdonképpen osztály-közigazgatás.

Mégis, nagyon helyes, hogy egyes érdekképviselők, jelesen az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés ezt a kérdést fölvetette s ámbár nincsen sok remény arra, hogy a közigazgatás reformjában éppen a kereskedelem, ipar és vállalkozás szempontjait fogják érvényesíteni, mégis jó lesz összegyűjteni azokat a kívánságokat, amelyek e tekintetben a nevezett gazdasági ágak érdekelteit közt már régóta élnek.

Ami általánosságban a modern közigazgatást jellemzi, az az, hogy a pártpolitikának sohasem eszköze s hogy nem szolgálhat soha sem arra, hogy a folytonos bizalmi

„A Tengerpart“ tárcája

Farkas-rét.

A farkasréti temetőben volt egy régi sír, amelyből esténként fuvola-szó hangzott. Kamill, szent szerelmes férfi módjára a régi sír tájkán kért találkozót a hölgytől, akit szíve mélyéből igazán s őszintén szeretett.

A sírban egy olyan ember lakott, akire már a legvénebb sírások sem emlékeztek. Csupán annyit tudtak róla, hogy az elmúlt század közepe táján gyakran látogatta meg a sír lakóját egy hölgy, akinek ibolyakék szeme és csipkenapernyője volt. A szoknyáján koszoru alakjában apró virágok voltak és a félcipő szalagocskái mindig fehér harisnyára tapadtak. Olyan arca volt, mint a hóvirágnak. Mélázva üldögélt a kis padon a sír mellett és látszólag arra figyelt, amit a sírből mondogattak neki... De hát régi temetőben sok behorpadt sírhalom van, kis padok és a kispadok látogatói majdnem mindig komolyan és figyelmesen üldögélnek. Őreg sírások szerint hajdanában jobb szívűek voltak az emberek, a nők és azért tudták szólásra bírni a másvilágra költözőket.

Igazság szerint egy színházi zenész felelt a sírban, a színtársulat még Budán játszott és az aktorok esőnapokon kelték át a Danán, jégzajlásban, esőben, viharban és a

nyilatkozatok vagy bizalmatlansági nyilatkozatok előkészítésével foglalkozzék, amint-hogy természetesen az sem lehet föladata, hogy a választóközönséget a parlamenti választásokra hatalmi eszközökkel preparálja. Másszóval, a közigazgatás reformjának elsősorban oda kell irányulnia, hogy a pártpolitika számára ne lehessen instrumentum gyanánt fölhasználni. A közigazgatás politikája egyedül a kulturpolitika lehet. Mint ahogy a városi politika terén szemünk előtt megy végbe az a változás, hogy többé nem pártpolitikai kérdésekkel foglalkoznak, hanem a modern technika kivánalmainak megfelelő berendezések létesítésével, ugyanennek az irányzatnak kell meghódítania a vármegyei közigazgatást is. S ha aztán a közigazgatás ezekkel a kérdésekkel fog foglalkozni elsősorban, akkor ebből önként következnek azok a reformok, amelyekre szükség van, ha csakugyan modern közigazgatást akarunk teremteni.

Bátran merjük mondani, hogy közigazgatásunk legnagyobb hibája abban van, hogy élén mindenütt jogi képzettségű emberek állanak s hogy a technikai szakértelemmel bírók csupán kiegészítő részét alkotják a közigazgatást végző tisztviselők gárdájának. A modern közigazgatás föladatai éppen az ellenkezőjét kívánnák ennek, mert e föladatok java részt technikai föladatok s ennél fogva technikai képzettségű emberek tudják legjobban megoldani őket. Emellett a jó közigazgatás lényegileg nem is más, mint a gyakorlati élet igényeinek

zenész a fuvolát kezelte a zenekarban. Egykor fehér-pap volt és csupán magányos szobájában szólaltatta meg a hangszerét. A társulat Zircen színházat játszott... A magányos szobáskát elhagyta a páter az ibolyaszemű hölgy kedvéért. Finom volt, gyöngéd volt, éjjel hangosan mondogatta a nő nevét, mielőtt elaludt volna, hajnalban fuvolával üdvözölte a kelő napot, az ibolyaszeműnek valami nem tetszett, a fuvolás inni kezdett és mámoros fővel bandukolt a budai hegyoldalokban, alul bort mértek bujdosó gyilkosoknak, hamis pénzverőknek és tolvajoknak. A flóta hangjai nem egy orgyilkost rikkantak meg és a cipóhárbá könnyek folytak a bor sárga habjaiba. Nagyon természetes, hogy ilyen körülmények között megváltás volt a fuvolás részére a tavaszi szél, amely az ispotályokat szellőzteti.

És később az ibolyaszemű megbánta tetteit és üres, unalmas vasárnap délutánokon meglátogatta Frigvest a Farkasréten, — magyarázta Kamill az imádott hölgynek, midőn a kis padon helyet foglaltak, hol egykor bő és apró virágu szoknyában üldögélt egy színésznő, akiből tán árvalányhaj lett azóta a budai hegyek oldalán.

— A nők nagyon szeretnek megbánni! — fűzte Kamill az előadást. — Rokonom egy öreg pap mesélte, miután harminc esztendőig gyónatott egy híres bucsujáró helyen, hogy a nők élete nem egyéb csupa megbánnás. Asszonyom, ha gyónni megy, ne fo-

gyors és helyes fölismerése és a beálló akadályokon való gyors segítség nyújtása. Ma azonban mást értenek közigazgatás alatt és valahogy úgy fogják föl, hogy közigazgatni annyit jelent, mint a gyakorlati élet munkásai elé minél több szabály akadályát állítani. Aki ismeri azokat a nehézségeket, amelyek egy-egy telepengedély, építési engedély kapasan előállanak csak azért, mert a közigazgatás embereinek sokkal nagyobb értékük van a törvény és szabály írott betűje iránt, semmint az élet gyakorlati követelményei iránt, az be fogja látni, hogy mennyire igazuk van azoknak, akik a mai közigazgatásban a munkája után élő ember legnagyobb ellenségét látják. Nem mondjuk, hogy a közigazgatási tisztviselőkben rosszindulat, vagy ellenséges érzés volna, de igenis állítjuk, hogy a megértés minimuma sincs meg bennük s a gazdasági érzék teljesen hiányzik belőlük. Jogászok ők, akik csak szabályokat ismernek, mitsem törődve azzal, hogy a modern technika sokkal gyorsabban talál ki új berendezéseket, mint amilyen tempóban a jogászok szabályokat tudnak csinálni.

Németországban és Angliában milyen rohamosan hódít az a fölfogás, hogy a városi és községi igazgatás élén a mérnökök állják meg legjobban a helyüket. Tudjuk, hogy technikai iskoláikban már gondoskodtak arról is, hogy a műszaki ember elsajátíthassa azokat a szükséges jogi tudományokat is, amelyekre a közigazgatásban szüksége van. Ezt a szempontot fogta föl

lejtse ki mai találkozásunkat.

— Husvétkor — felelt a hölgy, aki olyan finom, megsárgult csipkéből volt, amilyent apácasorban levő királyleányok himezték az oltárok számára. Barna volt, mint az ópium füstje, amint sötét gomolyagban a mennyezetre száll és a tekintete olykor-olykor mámorossá váltott, mint a nyári délutáni álmom.

— Husvétkor, asszonyom — ismételte Kamill. — A legjobb hely a gyónásra Mária-Besnyő. Ott szent barátok laknak, nagy szakállt hordanak és a rossz gondolatokat kertészkedéssel, kerti munkával üzik ki vérukból. Egykor majd megyek én is szent embernek a hegyek közé, vagy éjszakára a zöldkapus házakba, hol a zongorát van ember verdesi és a nők énekelnek és tánláncolni tanítják az fiatalembereket. A valcert madame Josephine-nál tanultam és Engelnél azt, hogy van még igaz szerelem a világon, midőn a ház egyik tagja, bizonyos Vilma, patkánymérget ivott esekélységemért. Elmegyek újra a házakba, ahol fiatal koromban laktam, ahová öre gés komoly barátom, egy böles, de szenvedélyes kártya- és billiárdjátékos társaságában hajnalonként besurrantam. „Keress magadnak szeretőt a házban — mondotta mentorom — nincs jobb dolog a világon, mint alkonyattal fölbredni és a cipőt, ruhát finoman megtisztítva találni, friss ing fehérlik és gyöngyvirág szaga volt a nő monogrammos zsebkendőnek. A francia borbély a fösilés végeztével gyöngéden meghorotválja

a magyar technikai nevelés is és sietett technikusainknak jogi és gazdasági ismeretek megszerzésére módot és alkalmat nyújtani. De egyelőre minden érvényesítési alkalomtól el vannak még zárva technikusaink, mert azon a vasfalon, melyet a jogászat épített magának, nagyon nehéz keresztül törni.

Fiume ellen.

A bosnyák vasutak kiépítésére nézve a magyar és osztrák miniszteriumok nemrégiben megegyeztek s az erre vonatkozó hírrel kapcsolatban részletesen foglalkoztunk a kérdéssel, de akkor főképen a szóbanforgó megegyezés azon súlyos következményeire utaltunk, melyek közjogi szempontokból veendő figyelembe. Nálunk természetesen a nagyfotosságu ügygyel az ördög sem törődik, ámde Ausztriában annál erőteljesebben foglalkoztatja a dolog nemcsak az érdekelt köröket, hanem a nagyközönséget is. Az eddigi megállapodások kedvezőek lévén osztrák szempontból, természetes, hogy politikai aggályaink egyáltalán nincsenek. Nem tehetnek azonban kifogást az elkészült tervek s javaslatai gazdasági vonatkozásai ellen se, mert azok minden részlete meglehetősen előrelátással és gondossággal kapcsolódik az osztrák érdekkörökbe. Mindezek dacára még mindig beható részletességgel tárgyalják a vasúti javaslatok valamennyi pontját s ahol újabb rést fedeznek fel, nyomban igyekeznek kívánásaiknak érvényt szerezni.

Az osztrák—bosznia-hercegovinai központ most tartott ülésén újra foglalkozott a bosnyák vasutak kérdésével s határozati javaslatot fogadtak el, mely szerint a novemberben tartandó közgyűlésen hangoztatni fogják a kiépítés sürgős szükségét, de a központ csak abban az esetben járulhat a megállapított vasúti programhoz, ha a megkezdett keskenyvágányú vasút mellett rendszeres nyomtávu vonal fogja Ausztriát Szerajevóhoz közelebb vinni. Ezzel kapcsolatban kimondták továbbá, hogy a két kormány kö-

fáradt arcodat, a füredbe sok kölni vizet önt kedvesed, esőnd és derűtség van a házban, mint egy magányos villában Rimini tájékán..." Asszonyom, meggyódom önnek, hogy ifjúkoromban évekig voltam kedvese egy kemoly és tisztességes nőnek, aki leánykereskedéssel foglalkozott. Életet, bölcsességet, megnyugvást és bátorságot tanultam tőle. Szívem jószágát, gondolkozásom nemességét, amely hasonlatos a nyári éjhez, amelyben messziről zenésző hangzik holdas víztükörén és boldogságomat abban a hitben, hogy jobb meghalni ma, mint holnap; mind-mind neki köszönhetem. Asszonyom, az én álmomra, hosszú nappali alavásáimra, körülöttem a esőndre, kezem finomságára és szvem minden dobbanására egy nőstény tigris vigyázott... Az ágyam mellett ült és halovány arcomat nézte. A fülemben sugta hogy tőlen, tavasszal, játszi felhőkkel és zöld rétekkel álmodjak. A kezemet fogta és hat esztendeig nézte az ütőeremben áradó vérem. Asszonyom, ha ön elhagy, nemsokára — mert hisz bizonyosan elhagy — ismét elmegyek a bölcsesség, esőndesség házaiba, ahol ép azért van oly nyugalom, mert a szerelemet nem veszik komolyan.

Kamill elhallgatott és az imádott nő kezét megesékolta.

— És miről beszélgettek mindig? — kérdezte megindult hangon a hölgy, aki néha már azt hitte magáról, hogy olyan művelt, mint a francia könyv.

— Versekről, versenylovakról és bukott nőkről. Néha zenéről. Kedvesem dala a: „Földiekekkel játszó égi tünemény...” volt.

zött létrejött díjszabási megállapodásokat örömmel üdvözlik, ámde elengedhetetlen követelésnek tartják az osztrák-magyar—bosznia-hercegovinai vasúti köteléknek a MÁV. kezeléséből való kivonását olyképen, hogy ezentul a kötelék adminisztrációja az osztrák és a magyar vasutak által főlvaltva történjék. Követelik továbbá, hogy az osztrák befolyás alatt álló versenyvonalak díjszabását az új vonal tarifái szerint módosítsák, illetve azokkal összhangba hozzák, valamint hogy közvetlen díjszabásokat készítsenek a Trieszteni át irányuló forgalomban. Dalmácia, Bosznia és az osztrák állomások között.

Tekintettel azon üzleti vonatkozásokra és intimitásra, amelylyel az érdekképviseleteink élén álló férfiak nagyobb része a kormánnyal áll, alig remélhető, hogy az itt szóbanforgó kérdések a magyar érdekek szempontjából minden mellétekintet nélkül energikusan képviseltesse. El lehagoló fölfogásnak az ad tápot, hogy mind-egyeddig nem láttunk sehol sem komoly kezdeményezést, mely a magyar érdekeket félreérthetetlenül igyekezett volna tisztázni.

Mindössze annyi történt, hogy szó esett nálunk a bosznia-bród—szerajevói keskenyvágányú vonalnak normális vágányra való átépítéséről, de ezt viszont egy variáns vonalal komplikálták, amelyhez egy nagyobb vállalkozó cég üzleti érdekei fűződtek. Az osztrák központ állásfoglalását természetesen korántsem tartjuk kárhözátandónak, mert hisz eszünk ágában sincs aféle gondolat, hogy Boszniát mesterségesen zárjuk el, — csak azt kell a leghatározottabban követelnünk, hogy ha a rendszeres nyomtávu vasúti összeköttetés — még magyar vonalon át is — Ausztriával létesül, ugyanakkor a Magyarországgal sokkal természetesebb kapcsolatot folytató hasonlóképp építtessenek ki az összekötő vasutak normálvágányúra.

A központnak a kötelék adminisztrációja ügyében elfoglalt álláspontja az első pillanatban objektívnek látszik, ámde utalunk az évek hosszú során át szerzett keserű tapasztalatokra, amelyek nyilvánvalóvá teszik, hogy a mostani helyzetben rejlő előny teljességgel illuzórius, mert a MÁV. kezében levő adminisztráció értéktelenül bizonyult

— És nagyon boldog volt? — hangzott visszafogott hangon a kérdés.

— Boldog voltam, mert már megnyugodtam abban a gondolatban, hogy késő öregségemig olyan házban lakom, ahol a nők magassarku papucsban és selyemingiben járnak. Azaz, hogy tervük volt: ha megöregedünk, kis falusi birtokot veszünk, közel a fővároshoz, hogy néha elmehessünk a Nemzetibe, ha régi és érzelmes francia darabot játszanak. Kutyákat tartunk majd... Nagy bolond, boglyas komodorokat, amelyeknek olyan hűséges és megbízható szemük van, mint a gyermekek imádsága.

— Térjen vissza, — mondta a hölgy. — Én csupán egy hőbortos, képzelgő és nyugtalan teremtés vagyok. Bár semmi sem hamis rajtam és a szívem is oly egyszerű, mint az erdő mélyén járó madaré, amely nem látott embert, mégis csak azt hiszem, hogy nem arra születtem, hogy a férfiakat boldoggá tegyem, hanem engem boldogítsanak a férfiak: szenvedéssel, fájdalommal, sirással, keserőséggel, esetleg megölni valakit és megverni engem, ha rosszkodom... Én boszorkány vagyok. Szerencsétlenség lakik a szememben.

— Asszonyom, imádom, mert azt hiszem, hogy el fogok veszni magáért, — felelt Kamill és miután alkonyodott, a boldogtalan fuvolás megszólaltatta hangszereát a sir mélyéből. Május volt, alkonyat volt, a temetőben pókok kötözték egymáshoz a fakesztréket. A fuvolás egy régi dalt fújt.

Krudy Gyula.

a bosnyák vasutak kiméletlen és önkényes díjszabási politikájával szemben. Az új és kombinált díjszabásokra vonatkozó követelés nem kifogásolható, legfőlegbb mi érezzük tartozó kötelességünknek, hogy azok ellensúlyozására minden részletében párhuzamos és azonos célzatu díjszabásokat állapítsunk meg.

Ámde mindezzel kapcsolatban emlékeztetőbe kell idéznünk a magyar érdekköröknek a Steinbeiss-féle erdőipar r. t. megvásárlását, amelylyel annak idején szintén fől foglalkoztunk anélkül, hogy következtetéseinknek bármily visszhangját hallottuk volna. Pedig nyilvánvaló, hogy az egész erdővásárt csak ürügyül használta a közös pénzügyminiszterünk arra, hogy a már megállapított bosnyák vasutépítési programon felül erdei vasut címén építtethessen új esatlakozást Ausztria részére a dalmát vasutakhoz. Amint tehát mindezekből kivétel, gazdasági terjeszkedésünknek oly széles határait érinti a bosnyák vasutak ügye, hogy jogos minden elkeeredés, amelylyel érdekképviseleteink részvétlenségét és közömbösségét alkalmunk van tapasztalni.

Gróf Tisza István miniszterelnök szombatn a képviselőház elé terjesztette a bosnyák vasutépítési programot. A bosnyák szábornak is meg kellett ismernie az osztrák államművészet minden eszközét: a korrupciót és erőszakot, hogy ez a program törvénynyé váljék. A vesztegetés és erőszak tombolása bénává tette a szerajevói szabort, a vasutépítési program botrányos megszavaztatása óta meddő tárgyalásokban, paktálásokban mulik az idő, de a Habsburgok legifjabb tartományának alkotmánya ma is válságát éli. Ilyen előzmények után, ilyen áron került a magyar törvényhozás elé Bilinski hirhelt vasutépítési programja, melyet egyrészen még a Buriántól örökölt. Ez a program felöleli az összes vonalakat, melyek tervezettek, a tuzla—kladanj—szerajevói vonal kivételével, melyet a terep lehetetlen nehézségei miatt ejtettek el. (Pedig a szabor néhány tagjának vannak itt erdőségei, amelyek miatt erőszakolták megépítését.) A parlament elé terjesztett program értelmében a következő munkálatok hajthatnak végre:

Banjaluától Jajceig rendszeres nyomtávu; Samactól Doboig rendszeres nyomtávu épül;

Doboigtól Szerajevóig a keskeny nyomtávu vasutat rendszeres nyomtávuvá alakítják;

Jajcetől Bugojnoig rendszeres, Bugojnótól Arzanóig keskeny nyomtávu vasut épül;

Brekától Tuzlaig (ez Bosznia legtermékenyebb vidéke) rendszeres nyomtávu vasut épül. Bjelinaig, illetőleg Racsraig való elágazással.

A doboj—tuzlai vonalat keskeny nyomtávuból rendszeres nyomtávuvá alakítják.

Egy pillantást kell venni a vasúti térkép-re és kiderül, hogy az összes osztrák kívánások teljesülnek. Ez a program lehetővé teszi, hogy Ausztria a budapest—bród—szerajevói összeköttetés megkerülésével juttassa áruit a bosnyák piacra. Ez a program lehetővé teszi, hogy Ausztria a magyar tarifális terület megkerülésével jusson el Boszniába. Budapest—Bród helyett ezután Bécs—Steinbrück—Sziszek—Banjaluka felé nyolittatik le a boszniai osztrák forgalom. A magyar kormány ebben a kérdésben — a banjaluka—jajcei vonal kiépítése dolgában — deferált az osztrák érdekek, amelyre ráfognak, hogy stratégiai érdek is.

De kiépül a bugojno—arzanói esatlakozás is. Ezzel és a dalmát vasutakkal Spala-

tonak közvetlen — igaz keskeny nyomtávu — vasuti összeköttetése lesz Bosznia kelet felől egészen Vardisteig, a szerb határig. Ine, a céltudatos osztrák vasuti politikának egy újabb remeklése. *A százezermillió költséggel kiépítendő spalatói kikötőt akarják kiépíteni Fiume ellen s gondoskodnak már most arról, hogy Spalatónak megfelelő vasuti összeköttetése legyen.*

Ezzel szemben a magyar érdek csak egy ponton érvényesül, ott, hogy kiépül a samac-doboji vonal, amely negyven kilométerrel megrövidíti a budapest—serajevói utat s rendes nyomtávu lesz a doboj—serajevói vonal, ami megszünteti azt az eddig is sok kárt okozó helyzetet, hogy minden árut Dobojuál át kell rakni. S még azt az egyetlen követelésünket sem tudta keresztülverekedni a kormány, hogy ezek a vonalak épüljenek meg legelőbb. Boszniai kivitelünk állandóan esöklén. Huszonnyolc százalékos — százhárommillió korona — volt ez a kivétel s ez is lecsökkent az osztrák exporttal szemben huszonnégy százalékra. S most a magyar kormány lehetővé tette, hogy Ausztria tarifális és közlekedési tekintetben is fölénybe kerüljön, ami a magyar termelésnek a bosnyák piacra való teljes leszorítását jelenti. S hogy a bál még kedvesebb legyen, a vereség még teljesebb, elhatározóbb, a törvényjavaslat értelmében az a remény írt felénk, hogy hatvan éven át határozottan százhatvanmillióval kell hozzájárulnunk ezekhez a vasutakhoz.

Ujdonságok.

Tájékoztató.

— *A kir. kormányzó* magánfeleket fogad: szerdán d. e. 10—12 óra között.

— *A tengerészeti hatóság épületében* levő m. kir. *biológiai állomás és aquárium* díjtalanul megtekinthető naponta d. e. 10-től 1 óráig és d. u. 3-tól 6-ig.

— *A népkert* (Giardino publico) nyitva van este 10 óráig.

— *A temető* naponta d. u. 6 óráig látogatható.

— *ACunard magyar-amerikai vonal* ki-vándorló gőzösei a kikötőben való időzésük alkalmából megtekinthetők a megérkezési és indulási napok kivételével reggeltől estig. Jegyek az Adria palota portásánál 60 fillérért kaphatók.

— *A tersattói Frangepán-vár* naponta megtekinthető egy korona beléptidij ellenében. (Feljárat a susáki híddal szemben levő lépcsőn vagy kocsin a susáki Boulevard-on.)

— *József főherceg diszkertje* (a kormányzó palota mellett) megtekinthető a fenséges család távollétében hétköznapokon reggeltől estig. Vasárnap a kert zárva van. Beléptidij nincs.

— *A Danubius-hajógyár* telepe, a rizshántológyár, a papirgyár, kőolajfinomítógyár, a torpedógyár és a susáki Litorale konzervgyár csak az illető gyárvezetőségek speciális engedelmével tekinthetők meg.

— Az „*Adriatica*“ cognacgyár gyártelepe megtekinthető reggel 9 órától 12-ig és d. u. 3 órától 6-ig.

— *A kivándorlási ház* megtekintésére (Via Industria) a kir. kormányzóság ad ki belépőjegyeket.

— *Kitüntetés.* Ó felsége Celligoi Albin révbiztosnak hajóparancsnoki minőségében szerzett érdemei elismerésül az arany érdemkeresztet adományozta. Az erről szóló leirat ma érkezett meg Wickenburg István gróf kormányzóhoz.

— **Tulzsufolt villamosok.** Rég óta panaszkodtunk, hogy a villamosok reggel, délután és este nagyon tulzsufoltak és valóságosan életveszélyes ilyenkor a kocsiban utazni. Már többször felhangzott a kívánság, hogy ezekben az időkben több kocsit kellene járattani, de eddig a kérelem süket fülekre talált. Szombaton egy ilyen tulzsufolt kocsin a kalauz sem birt mozogni és mikor az egyik megállónál le akart szállani, leszakította egy utasnak a kabátját. Ez és az ehhez hasonló esetek kell, hogy gondolkodóba ejtsék a vezetőséget, melynek kötelessége hogy az utasok testi épségéről is gondoskodjék.

— **A hét fertőző betegségei.** A városi tisztviselői hivatal jelentése szerint a november 10-étől 16-áig terjedő héten bárányhimlőben 1, vörhenyben 3, kanyaróban 1, difteritisben 3, hastífuszban 2, s ragályos fülmirigyben 2 megbetegedés történt. A kórházba két trachomás beteget szállítottak.

— **Torpedóhajók Fiumében.** Haditengerészetünk Balaton és Tatra nevű torpedóhajói, amelyek tudvalevőleg Fiumében épültek, ma délután Pólából Fiuméba érkeznek.

— **A kikötőből.** November 17. Érkezett: Maria holland gőzös Kristmasislandból, 5400 tonna foszfáttal; Mátyás Király magyar gőzös Marseilleből, 6200 láda narancsal, 160 kosár gyümölcsessel, 220 hordó festékekkel, 180 hordó olajjal és 100 láda szardíniával.

Indult: Kolozsvár magyar gőzös Moga-dorba, 200 tonna fával, 10 tonna parafinnal, 50 tonna cukorral és 180 bál dohánynyal; Lederer Sándor magyar gőzös Valenciába, 380 tonna fával, 60 tonna cukorral, 50 tonna parafinnal, 50 tonna babbal és 20 tonna ásványvízzel.

— **Apolló-színház.** Tegnap mutatták be az Apolló új műsorát, melyet a zsfolt ház nagy tetszéssel fogadott. Igen szívesen fogadták, hogy Vajda Flóra, Révész Kató és az ötös akrobata-csoport itt maradt. Mind-egyik új műsorral mutatkozott be és nagy sikert értek el. Nagyon ügyes az olasz énekesnő és a táncosnő is.

— **A Szegő-szanatóriumba** a múlt héten a következő vendégek érkeztek: Wiesner Ernő Budapest, Dr. Babarczy Mária Budapest, Schuler Jenő Budapest és Dr. Desseffy Aladár Vizakna.

— **Fiumei tolvajt fogtak Zágrábban.** Szeptember 22 és 23-dika közötti éjjelen Besker Illés fiumei lakosnál betörték és különböző holmit loptak el. A fiumei rendőrség megállapította, hogy a betörést Belancsics Simon zágrábi illetőségű leány követte el, de a tolvajt már nem foghatta el, mert kerekét oldott. A zágrábi rendőrséget azonban értesítették, mely a tolvajt elfogta és átadta a törvényszéknek.

— **Égő hajó.** Newyorkból jelentik: Kap Raceból érkezett dróttalan távirójelentés szerint a Balmas spanyol teherszállító gőzös az Atlanti-óceán északi részén lángban áll. A gőzös utasait, számra nézve százharmincat, a Cunard Line Pannonia gőzöse vette föl.

— **Elitelt család.** Néhány héttel ezelőtt Kuntze Ernő német alattvaló, mint megirtuk, volt főnöke nevét hamisítva, megrendelést tett a helybeli Greinitz-cégnél nagyobb mennyiségű ólom szállítására. A cég szállította is az ólomot, amelyet azután Kuntze eladott. Ma vonták ezért felelősségre a csalót a törvényszéken, ahol beismerte tettét. A törvényszék hat havi fogságra és két 10 napi további fogságra átváltoztatható

egyenként 200 koronás pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

— **Elfogott betörő.** A városi rendőrség elfogott egy Brandstatter Gyula nevű egyént, aki a Prodam-féle mechanikai üzletbe akart betörni.

— **Brutális férfi.** Tegnapelőtt délután Francevich Berta 26 éves leány a kórházba való felvételét kérte, mert a fején és hátán sérülések voltak. Az orvosok megállapították, hogy sebei nyolc napon belül gyógyulnak s a házi ápolás is elegendő. A leány sebének bekötözése után hazament. Hogy ki sebesítette meg azt nem akarta megmondani, de annyit tudnak, hogy egy férfi megverte s valószínűleg innen erednek sérülései.

— **Az elsült fegyver áldozata.** Cirkveni-cában a minap egy Kollai nevű szolga főnöke vadászfegyverét tisztogatta. Nem tudta, hogy a puskát töltve van s csak így történhetett mag az, hogy a vadászfegyver hirtelen elsült s a golyó megölte a közelben álló Vukovich nevű 10 éves fiút. Kollait letartóztatták. A fiút tegnap temették el.

— **A Times a Canadian Pacific mellett.** Londonból jelentik, hogy a Times legutóbbi élehangú cikkben tiltakozott a Canadian Pacific vezetőembereinek letartóztatása és a vállalat működésének Ausztriában való felüggesztése ellen. Az angol külügyi hivatalnak a lap szerint kötelessége még egyszer közbenjárni az osztrák és magyar külügyminisztériumnál, hogy a társaság érdekei jobb indulatu elbirálásban részesüljenek. Fontos ez különösen most, a mikor Ferenc Ferdinánd trónörökös Angliában tartózkodik. A kivándorlási botránynak egyébként politikai következményei is vannak. Stapszkyt, a lengyel néppárt alelnökét ugyan is, a kit a Pacific-társaság botránnyával kapcsolatban önös manipulációkkal vádoltak a lengyel-klub tegnapi delegátusválasztó gyűlésén törölték a listából, mire Stapszky lemondott a lengyel néppárt és a lengyel klubban viselt alelnöki állásairól.

— **A városházi sikkasztók.** Ravasini Antal, a fogyasztási adóhivatal igazgatóját tegnap átadták az ügyészségnek. Ravasini a letartóztatás ellen felfolyamodással élt, de a vizsgálóbíró helyben hagyta a rendőrség intézkedését. Ez ellen Ravasini a vádtanácshoz felebbezett, mely délután foglalkozik az ügygyel.

— **Abbazia idegenforgalma.** Ez év elejétől nov. 12-ig Abbaziába érkezett 47 114 fürdővendég és 8 798 átutazó, összesen 55 912 személy. Nov. 6-tól nov. 12-ig érkezett 338 személy, 1913. nov. 12-én a jelenlevők száma 979.

— **Három új gyorscirkáló.** Csatahajóink megnagyobbításával egyidejűleg tervbe van véve az elavult cirkálók szükséges kicserélése is. Jelenleg a flotta csupán négy modern gyorscirkálóval rendelkezik, részben azok is csak épülőfélben vannak. A következő négy évben három új gyorscirkálót fogunk építeni. Ez a szám körülbelül meg is felel a tengerészeti hatóság ama köztudomású szándékának, hogy a cirkálók számát 12-re szaporítsa. A cirkáló flotta most két páncélos cirkálóból, 4 gyorscirkálóból és 3 Asperntípusú cirkálóból áll.

A legújabb hírek szerint az új cirkáló-sorozat első tagja már 1914-ben vízre fog bocsátatni. Ez új cirkálók jóval nagyobbak lesznek mint a Spaun-típusú elődjeik. Ezek ugyanis 3500 tonnásak voltak míg az újak 4800 tonnásak lesznek. A cirkálóknak ez a

nagyobb deplacementtel való építése általános jelenség és így azzal a mi tengerésztünk intézőségének is számolnia kellett. Bár a cirkálók harc képessége természetesen esekély és főerejük a gyorsaságukban rejlik, azért az utóbbi időben harc képességüknek a fokozása lett jelszavá, ami főleg fegyverzetük erősebbé tételében nyilvánul meg. A legnagyobbított deplacement-t részben új, erősebb gépek beépítésére és ezzel a sebesség fokozására (egészen 29 tengeri mérföldig óránként), részben és főleg több és nehezebb ágyú elhelyezésére, végül a hatáskör tágitása céljából nagyobb fűtő, lő- és élelmiszer raktárak építésére használják fel. Később fog megállapítani, hogy az új cirkálók csupa 12 cm.-es ágyúval látassanak-e el, úgy mint a Zenta-osztálybeliek, vagy pedig több 10 cm.-es gyorstüzélon kívül még legalább egy-egy 15 cm.-el szereltesse föl elöl és hátul, ahogy a Spaun típusu hajók vannak felszerelve. Egy-egy ilyen cirkálónak az építése két esztendeig fog tartani, az ára pedig körülbelül 12 és fél millió korona lesz.

— **A Volturno menekültjei.** Egy hölgy, aki a „Tudaine“ nevű gőzösön volt akkor, amikor az a „Volturno“ életben maradt utasait a fedélzetére vette, érdekes közleményt írt egy amerikai lapban.

„A hajónk ott ácsorgott az új-fundlandi félsziget partja mellett, az eső kegyetlenül csapkodta a „Turaine“ oldalbordáját, a szél is erősen fújt. A hajó marconistája váratlanul lekiált s két szóval parancsot ad a mennél gyorsabb készülődésre. Közben meg tudjuk, hogy a felénk közeledő Volturnon tíz ütött ki. Dölelőtt kaptuk a hírt, tíz perc múlva már ki is futott a hajó a Volturno irányában. Ejjel láttuk meg messziről a tüzes pontot, amely tüzhányóként okádta a magasaiba a füstöt. Hat gőzös már ott volt, de az óriási vihar folytán csak tehetetlenül nézhettük, amint az égő hajó még sértetlen végén összezsúfolt emberek közül néhányan lebozsátkozniak egy csónakon az emeletes hullámu tengerbe, amely a szemünk előtt nyeli el valamennyiüket. Ez volt a sorsa az ezután két csónaknak is, amelyekben száznál több ember viaskodott a halállal az életért. Hajnali három órakor sivitó szirénhangjelzésre elindul az első csónakunk s öt embert hoz vissza. Valamennyi erős megtermett férfi volt. Ágyba fektettük őket. Hét órakor ént hozzáuk vissza az utolsó menekülteket hozó csónak. Az utolsóban voltak csak asszonyok és gyermekek, összesen huszonnégyen. Az asszonyi gyengeség fölött érzett fájdalom soha az életben nem vett annyira erőt rajtam, mint éppen akkor, amikor láttam, hogy a férfiai erő előbb arrogálja magának az életet, mint az asszonyi és gyermekgyengeség.

A gyermekek tejet kapnak, fáradt testcselájukat alkohollal dörzsöljük s nemsokára már valamennyien mélyen alusznak. A felébredésük után legnehezebb velük megértetni a helyzetet, azt hiszik, hogy álmodtak. Az asszonyok egytől-egyig galíciai zsidónők, zsidónál beszélnek valamennyien, még a nacionálójukat sem tudják bemondani. Csak a gyermekekkel foglalkoznak. Az egyik hangosan jajgat, mert egy európai hajó vitte el a gyermekét. Nagy nehezen megvigasztaltuk. Mindenki sir, csak egy három esztendőes egyedül maradt szőke kis leány bámulja könyvtelenül a sírókat.

A menekültek sietve fürdőt kaptak. A gyermekek jobban rettegtek a kádvtól, mint a tengertől. Egyik-másik csak erőszá-

kos szappanozásnak hódol meg keserves bőgés közepette. Végre valamennyien az ágyban voltak megint, persze már kellemetlenül és szokatlanul tisztán. Most már csak a ruhácskáik hányoztak. Fél éjszakán át dolgoztunk s másnap reggelre már ujdonatuj ruhát kaptak a kicsinyek. Ennek már jobban örültek s nemsokára már olyan vigán voltak, mintha Galiciában éreztek volna magukat.

Ezután a megmentett cókók a rendbehozatala következik. A legtöbbje elvesszett; a meglévők összecsomagolásnál felügyeletünkkel és segítségünkkel történik. Az a három éves kis leány az én oltalmamba kerül. Örül a cukornak, amit tőlem kaptam, de amikor harmadszor megtagadtam a cukor irányában tett kérését, a nyelvét ölti reám.

Negyendapra érhetünk csak Newyorkba. Az asszonyok kezét akarnak csókolni nekünk és a jószívű kapitánynak, a férfiak csak kalapot emelnek, a gyermekek pedig annyira megbarátkoztak már akkorára, hogy nem akarnak elmenni tőlünk és „Turain“ től. Ott akarnak maradni, vissza akarnak talán menni oda ahol a „Volturno“ kiálló darabjai még füstölögnek. Irigylük nagyon azt a kis szőket, aki velem ment el, de előbb egy utolsót nézett vissza a tenger felé, amely talán beszélni tudna neki valamit az anyjáról és a két testvéréről...

— **Az angol katonák és tengerészek is munkások.** Az angol állami felfogás a katonákról legjellemzőbben abból tűnik ki, hogy a kormány az államot szolgáló katonákat és tengerészeket egy és ugyanazon elbánásban kívánja részesíteni, mint a többi állami munkást. Az angol biztosítási javaslatból, mely az angol parlamentben most van tárgyalás alatt s melyet Lloyd George miniszter még karácsony előtt meg akar szavaztatni, eredeti volta miatt megemléstésre méltó a katonák s az állam szolgálatában álló tengerészek biztosítása. A javaslat az említetteket is biztosításra kötelezetteknek mondja ki, az állam azonban magántársaságoknál biztosítja őket. A biztosítottak hetenkint 18 fillér járulékot fizetnek s ugyanannyit fizet helyettük az állam is. A betegségi segélyekre — külön járulékfizetés nélkül — a katonák s tengerészek nejei is jogosultak, akkor is, ha férjeik kiléptek az aktív szolgálatból, ha a biztosítást fentartják. A magánszolgálatban levő tengerészek az ipari munkásokhoz hasonlóan esnek a biztosítási kötelezettség alá.

x **Fogműterem.** Legujabb amerikai módszer. Modern hygienia. Szegényeknek d. e. 8—9-ig foghuzás ingyen. Novák Rudolf műfogspecialista Fiume Corso 42, a Corso mozi fölött.

— **Corso mozi.** Ma esti műsor: Az Adria partján. — A titkos szekrény, detektív-színjáték. — Piff, a szerencsés megtaláló, bohózat.

— **Az Osztrák-Lloyd novemberi menetrendje.** Földközi tengeri szolgálat: A thesszáliai A és B vonalak hajói, amelyek minden pénteken indulnak Triesztből, hetenként — felváltva rakodnak Fiumében körülbelül egy héttel a Triesztből való elindulás előtt a menetrendben előirt összes kikötők részére.

A görög-levantei A és B vonalak hajói, amelyek minden vasárnapon indulnak Triesztből hetenként felváltva rakodnak Fiumében, egy héttel a Triesztből való elindulás előtt a menetrendben előirt összes kikötők részére.

A szíriai A és B vonalak hajói, amelyek minden vasárnapon indulnak Triesztből, hetenként felváltva rakodnak Fiumében, egy héttel a Triesztből való elindulás előtt, a

menetrendben előirt összes kikötők részére. **Oceánszolgálat:** A kalkuttai vonal hajói, amelyek minden hónap 5-én és 20-án indulnak Triesztből, Fiumében 10 nappal az elindulás előtt rakodnak a menetrendben előirt összes kikötők részére.

A kobei vonal hajói, amelyek minden hónap 10-én indulnak el Triesztből, Fiumében a megelőző hónap utolsó 10 napján s nappal meghosszabbítatik.

Földközi tengeri szolgálat: A görög levantei A vonal hajói a következő kikötők részére rakodnak:

Korfu, Patrasz, Zante, Calamata, Pireusz, Sira, Vathy, Scio, Cesmé, Szmirna, Metelino, Dardanelli, Konstantinápoly, Har-Pascha, Ineboli, Samsun, Kerassonda, Batum.

Görög levantei B vonal: Korfu, Patrasz, Argosztoli, Calamata, Cerigo, Pireusz, Sira Vthy, Scio, Cesmé, Szmirna, Metelino, Dardanelli, Gllipoli, Konstantinápoly, Ineboli, Samsun, Kerassonda, Trebisonda, Bizeh és rakodnak a menetrendben előirt összes kikötők részére, szükség esetén a rakodási idő Trebisonda, Bizeh és Batum.

Thesszáliai A vonal: Valona, Santi Quaranta, Canea, Rettimo, Kréta, Pireusz, Volo, Szaloniki, Cavalla, Dedeagacs, Dardanelli, Konstantinápoly, Burgas, Kostanza, Odessza.

Sorai A vonal: Alexandria, Port-Said, Jaffa, Caifa, Beirut, Tripolisz, Aleszandretta, Mersina, Larnaca és visszatéréskor Limasol.

Thesszáliai B vonal: Valona, Santi Quaranta, Canea, Rettimo, Kréta, Pireusz, Volo, Szaloniki, Cavalla, Lagos, Dedeagacs, Dardanelli, Konstantinápoly, Odessza és Nicolajeff.

Sorai B vonal: Alexandria, Port-Said, Jaffa, Caifa, Beirut, Tripolisz, Limasol, Larnaca és Mersina, visszatéréskor Aleszandretta.

Oceánszolgálat: Trieszt—Calcutta-i vonal. Port-Said, Suez, Port-Sudan, Djibouti, Aden, Karachi, Colombo, Madras, Rangoon és Calcutta.

Trieszt—kobei vonal: Port-Said, Suez, Aden, Karachi, Bombay, Colombo, Penang, Singapore, Hongkong, Shanghai, Jokohama, Kobe és visszatéréskor Moji.

NYILTTER*).

—o—

Köszönetnyilvánítás.

A m. kir. posta- és távirda altisztek és szolgálk helyi csoportja folyó évi október hó 1-én az özvegyek és árvák javára szüreti mulatságot rendezett, amely mulatságon történt felülfizetésekéből a segélyeket megkaptuk, amiért hálás köszönetet mondunk Nagys. Schmiermund Ernő posta- és távirda főfelügyelő védnök úrnak, valamint a helyi csoport vezetőségének.

Teljes tisztelettel
a posta- és távirda altisztek
özvegyei és árvái

„ALLA BORSA“ vendéglő. Via della Pile 2. (Palazzo Modello)

Ujjonnan átalakított helyiség, finom olasz és német konyha, kitűnő dalmát Opollo és Lissa, valamint istriai, terranoi és reiosco borok csapon. Nagy választék palackborokban. Olaszországi s helyi készítményű hideg felvágottak.

Havi előfizetés napi 1-szeri étkezésnél 42 kor.

" " " 2- " " " 80 "

GIRASOLE M. T.

tulajdonos.

ABBAZIA

tegnap érkezett fürdővendégek:
(Hótes arrivés hier:)

Meerbach Rudolf	Stefanie
Wolfram Max Erfurt	Stefanie
Prankel Louis Breslau	Stefanie
Deutsch Sándorné Breslau	Breiner
Stern M. Tököl	Breiner
Grosz Emny Ungvár	Breiner
Spiegel Henrik Szepestótfalu	Breiner
Wollner Jakab Orange	Tivoli
Seemann Ignátz Budapest	Breiner
Piertel Rudolf iWen	Janette
Altwer József dr. Budapest	Herkules
Urbán L. Budapest	Al Mare
Schlehan Hugó Wien	Al Mare
Hubert Olga Karlstadt	Royal
Petricovic Blanka Sellye	Royal
Tauber Zsigmond Kálna	Hammer
Weiss József Hohenelbe	Hammer
Schreiber Róza Pozsony	Erminoa
Müller Johanna Pozsony	Erminoa
Mayer Karl Pragne	Landr
Hamma Franz Serajevo	Teuta
Propper Heinrich dr. Serajevo	Teuta
Weiss Emil Miskolc	Stern
Ebenberger Mathias Stanislaw	Grand H.
Kudr József Wien	Grand H.
Kandler Villi Vösendorf	Grand H.
Hruschka Arthur dr. Wien	Grand H.
Pollák Ottokár Prehorov	Grand H.
Kronberg Alfréd Trieszt	Posthorn
Grund Jan Prága	Posthorn
Malaschek Vaclav Hazica	Posthorn
Rasena Milka Rakek	Miramar
Ujtelky Miksa dr. Igli	Istria
Kozempe Mihály Poprád-Felka	Securanst.
Hajdu Árpád Budapest	Securanst.
Wurja Kourád Leoben	Ella
Keshler Arnold Wien	Antoniushof
Mahunka Imre Budapest	Bellevue
Hovad József Caslovis	Bellevue
Loidl Hiona Wien	Bellevue
Hoek Franz Wien	Bellevue
Gautschieff Bobry Szófia	Savoy
Keshler Constanza Udine	Savoy
Ewerhard Marbach	Wiltseh
Gloyer Vilhelm Homokonil	Slatina
Bolgár Tivadár Pécs	Strand H.
Metzetes Setignam Budapest	Strand H.
Kramer Lina Kassa	Juliana
Kleber Róza Kassa	Juliana
Szente Imre Budapest	Janette
Herefeld Marcell Wien	Janette
Palágyi Ernő Budapest	Janette
Oblath Náthán Szabadka	Janette
Guttman Johannes Dresda	Janette
Dezső Ferenc dr. Pécs	Vermes

TÖZSDE.

	Nov. 15 zárlat	Mai árt. 1/1 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	817.—	817.50
Osztrák hitelrészvény	525.50	624.—
4%-os koronajáradék	80.50	81.05
Osztr.-magy. államvasut	698.—	693.—
Jelzálogbank	418.—	418.—
Leszámitolóbank	505.—	505.—
Hazai Bank	280.—	280.—
Magyar Bank és Keresk. R.-T.	533.—	533.—
Rimamurányi	641.50	640.—
Salgótarjáni	731.—	731.—
Közúti Vasut	623.25	624.—
Városi Villamos	350.50	350.—
Adria	570.—	—
Déli Vasut	107.50	—
Magyar Cukoripar	2585.—	—
Rizsgyár	3720.—	—
Budapesti Gabonátőzsde. (50 kilogrammonként.)		
Búza áprilisra	11.22	11.28
Búza májusra	11.23	—
Rozs októberre	—	—
Rozs áprilisra	8.76	8.71
Zab októberre	—	—
Zab áprilisra	7.25	7.32
Tengeri májusra	6.25	6.29
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	625.—	623.—
Magyar hitelrészvény	818.—	816.75
Osztrák magyar államvasut	694.—	693.—
Déli Vasut	—	107.—
Alpesi	802.50	787.—
Skoda	705.—	782.—
Osztr. koronajár.	82.05	—

	Legutóbbi kötések átlagár.
Fiumei és trieszti értékek:	
Fiumei 4%-os kölcsonköt.	92.—
Banca Fiumana	650.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	295.—
Fiumei Népbank	115.—
Litorale Bank és Takaréksz.	240.—
I. Horvát Takarékpénztár	6100.—
„Indeficienter“ tengerhajóz.	250.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	1500.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1125.—
Orient tengerhajózási társ.	1420.—
Ált. Forgalmi r. t. régi	1000.—
„ új	1000.—
Magyar Olajgyár	202.—
Austro-Americana	283.—
Navigazione Libera Triest	610.—
Osztrák Lloyd	599.—
Stabilimento Tecnico	9800.—
Ampelea Szeszpároló Rt.	420.—
I. Trieszti Rizsgyár	660.—
„Kerka“ dalmát vízművek r. t.	447.—
Spalato Portland Cement	371.—
Assicurazioni Generali Nap.	802.—
Riunione Adriatica	3570.—

Távirat — Telefon.

A trónörökös pár Londonban.
LONDON, nov. 17. Ferenc Ferdinánd és neje tegnap reggel misét hallgattak, majd megtekintették a képtárt és a botanikai intézetet. A monarchia nagykövete ebédet adott trónörökösök tiszteletére.

A delegáció.
BÉCS, nov. 17. A parlamenti őrség tegnap este Bécsbe érkezett és a Magyar Házban szállt meg. A Ház tisztikara ma reggel utazott Bécsbe.

A horvát kérdés.
BUDAPEST, nov. 17. Tisza elnökle alatt ma a horvát válság tárgyában értekezlet volt. Jelen volt a bánhelyettes, az igazságügyi osztályfőnök, a tartománygyűlés elnöke és Mazuranics. Az értekezlet főleg a helységnevek megváltoztatásával és a vasúti szolgálati pragmatikának rendeleti uton való életbeléptetésével foglalkozott.

Kossuth 72 éves.
BUDAPEST, nov. 17. Tegnap volt Kossuth 72 éves. A függetlenségi párt képviselőjében megjelent nála Károlyi Mihály és Sági Gyula, akikhez így szólt a beteg pártvezér:

— Ha utóljára szólnék, azt mondanám, a nemzet függetlensége nem egy párté, nem a parlamenté, hanem az egész országé, annak minden polgáráé. Vigyázzatok, hogy a delegáció soha ne lehessen centrálparlament.

Károlyi és Lukács.
BUDAPEST, nov. 17. Károlyi Mihály kijelentette, hogy nem megy el az udvari ebédre, mert azon jelen lesz Lukács László is, akivel ő nem akar egy asztalnál ülni.

Vihar a sajtóreform körül.
BUDAPEST, nov. 17. A hírlapírók nyugdíjintézeté tegnap délelőtt ülést tartott Hoitsy Pál elnökle alatt. Seres László azt indítványozta, hogy üdvözlöjék azokat, akik a sajtónyaktilójavaslat ellen küzdenek.

— Ez politika, nem tartozik ide! — szólt Kenedi Géza és távozni akart.
— Nem politika, tessék maradni! — kiáltották többen.
— De igen is politika! — mondotta Kenedi.
— Szógyelje magát! Pusztuljon! — kiáltotta Márkus Miksa.

— Igen, igen, takarodjék, bérene! — ordította Szatmári Mór — mire Kenedi sietve távozott. Ezután az indítványt egyhangulag elfogadták.

A spanyol király Bécsben.
MADRID, nov. 17. A spanyol király tegnap Párison át Bécsbe utazott.

Ruha teszi az embert!

Elegáns ruhákat a legfinomabb kivitelben, mérték szerint valódi angol és francia posztóból, divatos szabás szerint jutányosan készít, valamint javításokat és vasalásokat pontosan eszközöl:

Turman József
ELSŐRANGU FÉRFISZABÓ ÜZLET
Abbazia, Reichstrasse, Villa Habsburg.

Mindennemű írásmunkák (fogalmazás, másolás, címzés, stb.) otthoni elvégzését lelkiismeretes gyors és csinos kivitelben vállalom. Cim e lap kiadóhivatalában.

APOLLO-SZINHÁZ.

Via Aless. Volta 6. Igazgató Troppauer H.

November 15-től 30-ig.
Kezdeté pontosan este fél 9 órakor.
A NAGYSZERŰ MŰSOR DACÁRA
a BELEPŐDIJAK NEM EMELTETTEK

Műsor:
The 5 Onorittos
és a többi szerződtetett művészek fellépte.
MOZGÓ FÉNYKÉP. :-:-
Előadás után kabaré szabad bemenettel.
Minden vasár- és ünnepnap délután 4 órakor családi előadás. Bemenet 40 fillér, rezervált hely 70 fillér, páholy 1 korona.

VENEZIA

HOTEL PENSION VENIER
San Marco Ponte Goldoni. Szobák 2 1/2 lirától, teljes ellátás napi 8 lirától feljebb. Német kiszolgálás.

ÓH JAJ! **Köhögés, rekedtség** és elnyálkásodás ellen elismert gyors és biztos hatásúak **ÉLJEN!**

EGGER MELL-PASZTILLÁI,
az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek
Doboza 1 és 2 korona.
PRÓBADOBOZ 50 fillér

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.
Gyár és fészétküldési hely:
EGGER A. FIA,
cs. és kir. udv. szállító **BÉCS.**

Kapható. FIUMÉBEN: a Babic Budak, Mizzan, Marcija, Prodam, Catti, Skodnik, Schindler féle gyógyszerárakban és Benco Ernesto, Benco és Allazetta, Rudolf droguistáknál. — SUSÁKON: a Devčić és Sušany gyógyszerárakban.

Megfojt ez az átkozott köhögés!

EGGER-meellpasztilla csakhamar meggyógyított!

Beöthy Kossuthnál.

BUDAPEST, nov. 17. Beöthy Pál, a képviselőház elnöke ma délelőtt meglátogatta a beteg Kossuth Ferencot. A képviselőházban Beöthy szembe jött Károlyi Mihállyal. Károlyi hirtelen háttal fordított és nem köszöntötte az elnököt.

Öngyilkos hivatalnok.

BUDAPEST, nov. 17. Ma délelőtt a Király-fürdőben agyonlőtte magát Biró Adolf máv. hivatalnok. Tegnapelőtt volt rovasolás az általa kezelt pénztárban és ez elkalommal 98 korona hiányzott. Nem hiszik azonban, hogy e miatt követte volna el tettét, hanem inkább azért, mert beteges volt.

Altmann szabadrábon.

BECS, nov. 17. Az angol és amerikai nagykövetek közbenjárására ma 150.000 K óvadék ellenében szabadrábra helyezték Altmann Sámuel, a Canadian Pacific letartóztatott gazdáját. A Canadian Pacific most azon fáradozik, hogy a bíróság oldja fel a zár alól a társaság irodáit. Ez valószínűleg sikerülni is fog, mert a tárgyalások már meg lehetőségen előre haladtak. Az első föltétel, melyet a hatósági közegek szabtak, az, hogy a társaság vesse magát alá az új osztrák kivándorlási törvény szigorú határozatainak. Ezt a Canadian máris elfogadta.

Nagy tűz.

CEGLÉD, nov. 17. Ma délelőtt kigyult a Budapesti Victória Gőzmalom tulajdonát képező itteni Hengermalom. A tűz óriási, a malom egész belső szerkezete leégett, a falak bedültek, a tüzes szikrák záporosó módjára hulltak a közeli házak tetejére és a lakosság csak folytonos öntözés által bírta házaik kigyulását megakadályozni. Budapestre is telefonáltak tüzoltókért, de ezek nem bírnak kellő időre megérkezni, mert az épület már menthetetlen.

CEGLÉD, nov. 17. (d. e. 10 órakor.) A tűz még folyton tart, a raktárak földig leégték és az azokban volt buza- és rozskészletek megsemmisültek. A fegyházból 60 fiatal rabot parancsoltak ki a mentéshez.

CEGLÉD, nov. 17. (d. e. háromnegyed 12 órakor.) Végre sikerült a tüzfészek közelébe férkőzni. A mentésnél egy munkás a rászó tüzes gerendától súlyosan megsérült. A kár több millió.

Megcáfolt utazás.

BECS, nov. 17. Illetékes helyen valótlannak mondják azt a hirt, hogy Ferdinánd bolgár király Berlinbe utazik.

Diderot emléke.

PARIS, nov. 17. A Sorbonne tegnap ünnepelte meg Diderot születésének kétszázadik évfordulóját. Az ünnepségen megjelentek Poincaré elnök s a kamara és szenátus elnökei. Az emlékbeszédet Barthou tartotta.

Pankhurst asszony házassága.

LONDON, nov. 17. Pankhurst asszony, a suffragettek vezére férjhez megy dr. Tanner londoni gyakorló orvoshoz. Biztosítja híveit, hogy azért a harcot folytatni fogja, míg a nők teljes egyenjogúsítását ki fogja vinni.

Az Unió és Mexikó.

WASHINGTON, nov. 17. Az amerikai ügyvivőnek küldött instrukciók megállapítják, meddig hajlandók az Egyesült-Államok menni, ha Huerta tisztviselővel, akik a megbeszélések följújtására törekcsenek, újra tárgyalásba bocsátkoznának. Az Egyesült-Államok azon az állásponton vannak, hogy a tárgyalások újból való felvétele céltalan volna, ha Mexikó nem tenne végleges ígéretet. A washingtoni tisztviselők nyilatkozataiból kitűnik, hogy dr. Halé, Wilson személyes küldöttje és Caranza tábornok között csak arra a törekvésekre vonatkozólag folytak megbeszélések, hogy biztósítékokat kapjanak az idegenek védelmére arra az esetre,

ha a fegyverkiviteli tilalmat megszüntetik. Az Associated Press mexikói jelentése szerint az angol követ közölte Huertával, hogy Anglia hajlandó az Egyesült-Államokat erkölcsileg támogatni. Huerta nagyon meg volt rendülve, amikor arról értesült, hogy a nemzet, amelyet maga mellett vélt, ellene foglalt állást.

EI PAZO, nov. 17. A fölkelők elfoglalták Juarez határvárosát. Három amerikai életét vesztette. Az ostrom kora hajnalban kezdődött és a lakosságot ágyudórej riasztotta fel álmából.

MEXIKO, nov. 17. Huerta elnök kijelentette, hogy nem távozik helyéről, hanem tovább dolgozik a rend és nyugalom helyreállításán. A lázadók egész Észak-Mexikót a hatalmukba kerítették.

Kiszabadult foglyok.

SZERAJEVO, nov. 17. Az itteni járásbíróház épületéből ma éjjel megszökött 3 fogoly, akiket most nagy apparátussal keresnek. Nagy a rémület, mert az egyik, Stipp Károly, egy bérkoosis ellen elkövetett rablogyilkosság miatt halálra van ítélve és attól tartanak, hogy ez az ember további erőszakosságoktól sem fog visszarettenni. Vele együtt még két betörő szökött meg.

Háboru után.

BELGRÁD, nov. 17. A hivatalos lap királyi ukázt közöl, amelylyel 430 altiszt hadnagygyá léptetetik elő és számos katonára érdmet kap.

Kokovcev nyilatkozata.

PARIS, nov. 17. Kokovcev miniszterelnök, aki holnap délután Berlinbe utazik, a Matinban nyilatkozatot tesz közzé, amelyben a következőket mondja:

— Elutazásom előtt örömmel jelentem ki, hogy teljes harmóniát állapítottam meg mindazokban a kérdésekben, amelyek a két szövetséges nemzetet érdeklik és hogy a két ország között való viszony soha sem volt szorosabb és bensőbb, mint ma.

A bolgár követ a szultánnál.

KONSTANTINÁPOLY, nov. 17. A szultán kihallgatáson fogadta Tosev bolgár követet, aki átadta megbízó levelét. A szultánhoz intézett beszédében Tosev a többi közt kifejtette, hogy tántoríthatatlanul ragaszkodva a két oly számos közös érdek által is egymáshoz fűzött nép őszinte és marandó barátságához és áthatva attól az óhajtól, hogy e barátság mihamarább szilárd alapon állandóvá erősödjék, a követség minden fáradozását arra irányítja, hogy e cél elérjék. A szultán válaszában meglegedését fejezte ki, hogy a bolgár király Tosev szemelte ki amaz óhajítás megvalósításának támogatójánul, mely mindkét állam lakosait lelkesíti és a mellyel az egyetértés és az őszinte barátság korszakát akarják megalapozni. A két nemzet közös érdekei biztosítéka a jó viszonynak és a szerencsésen helyreállott megegyezésnek. A kihallgatáson a külügyi államtitkárhelyettes volt jelen.

Görögország kiüríti Albániát.

BECS, nov. 17. Ausztria-Magyarország és Olaszország elfogadta Anglia közvetítő javaslatát, így a Görögországgal fölmerült konfliktus békésen elintéződött. Gróf Berchtold külügyminiszter pedig hosszasan tárgyalt erről a kérdéstről Mérey római nagykövettel, azután kihallgatásra ment a királyhoz, az audiencia után pedig táviratilag elküldte az utasítást a nemzetközi határmegállapító bizottság osztrák és magyar tagjainak. Ez ismét megkezdte félbehagyott működését és november végéig befejezi Albánia déli határainak pontos megállapítását. Az angol javaslat elfogadása kötelezi Görögországot, hogy csapatait ez év végére kivonja az albán területekről, miután a szerb csapatok már régebben kivonultak onnan. Albánia nemsokára teljesen megtisztul az idegen csapatoktól, határai pontosan meg lesznek állapítva és megkezdheti önálló állami működését.

A háboru statisztikája.

BELGRÁD, nov. 17. A szerb lapok szerint az utolsó szerb háboruban 30 000 férfi lett invalidussá.

VELENCE**Bonvecchiati szálló**

a Szt. Márk-tér közelében. Villanyvilágítás lift, gőzfűtés, fürdők, nagy éttermek.

— Teljes penzió napi 10 liráért. —

A via Giuseppe Parini-ban a Tomasich házban,

uj cipész üzletet

nyitottam, melyben csakis mérték után a legegánsabb és legkényelmesebb cipőket készítem. Fájós és hibás lábakra különös gondot fordítok!

Dobozy Dániel

angol és francia cipész, mű és orthopéd különlegességek készítője.

**Quarnero kávéház
Abbaziában**

Az előkelő világ találkozóhelye.

**Minden délután első-
rangú hangverseny.**

Estéknként hangversenyek, tánemulások, kinematograf előadások, tombolák kabaret előadások stb.

Abbazia legérdekesebb látványossága az

AQUARIUM a Stefánia szálloda mellett,

hol az adriai halfajok, a tengerfenék növény- és állatvilága, elevenen, természetű környezetben látható. Senki se utazzon el Abbaziából, mielőtt az aquariumot meg nem tekintett

Figyeljen a névre és kérjen mindig határozottan **Erdőgyöngyét**. Hasonneví értéktelen utánzatok visszatartandók!

Erdőgyöngyeművek. Moritz Löw.
Brünn-Hussowitz.

Közeledik a tél!

Petróleum és gázkályhák, legújabb rendszerű, radiátorok (kéménylevezetés nélküli gázkályhák) „gázrecheaud“-ok konyhai használatra kaphatók a

„STANDARD“ MŰSZAKI KERESKEDELMI R.-T.-nál

Adria Palota, Riva Szápáry Telefon 3-43.

KÖZGAZDASÁG.

+ **A Magyar Keleti Tengerhajózási Részvénytársaság** hajói közül Attila gőzös utban van Fiuméből Ausztrália felé, Augustus Főhercegnő gőzös Hamburgban rakodik ki, Corvin gőzös Galac és Konstantinápoly között teljesít szolgálatot Szulina, Konstanz, Várna és Burgas kikötőjének érintésével, Erdély gőzös Penarthban rakodik Buenos-Ayres részére, Gróf Tisza István gőzös utban van Ausztráliából Fiume felé, József Agost Főherceg gőzös Fiume—ausztráliai útján érintette Colombo kikötőjét, Kárpát gőzös utban van Velencéből Newport felé, Kelet gőzös Galac és Konstantinápoly között teljesít szolgálatot Szulina, Konstanz, Várna és Burgas kikötőjének érintésével, Kossuth gőzös galac—anverssi útján érintette Malta kikötőjét, Orsova gőzös braila—anverssi útján érintette Malta kikötőjét, Tátra gőzös Fiumében rakodik ki, Turul gőzös utban van Fiuméből Barcelona felé.

+ **Belgár hajózási vonal Albániába.** — Szófiából jelentik, hogy a bolgár kormány a jövő tavasztól kezdve rendes teherjáratokat fog fenntartani Várna—Burgas és az albániai kikötők között. A vonalra szükséges gőzöskéket a kormány külföldön fogja beszerezni.

+ **Az Atlantica Tengerhajózási Részvénytársaság** hajóinak mozdulatairól a következő híreket vettük: Az Atlantica gőzhajó Brailában rakodik Rotterdam részére, a Budapest gőzhajó kirakodik Rotterdamban, a Fiume gőzhajó kirakodik Brailában, a Gróf Khuen-Hédervary gőzhajó utban van Sulinából Rotterdamba, a Gróf Serényi Béla gőzhajó elhaladt Konstantinápoly mellett a Dumába, a Hunnia gőzhajó Brailában rakodik Marseille részére, a Kossuth Ferenc gőzhajó utban van Cardiffból a Dumába, a Magyarország gőzhajó Brailában rakodik Marseille részére, a Morawitz gőzhajó Baltimoreban rakodik Rotterdam részére, a Polnay gőzhajó Brailában rakodik Antwerpen részére, a Szerényi gőzhajó utban van Rotterdamból Methilbe.

+ **Szaloniki — szabad kikötő.** A szaloniki kereskedelmi kamara most tartott ülésén tárgyalás alá vette azokat a javaslatokat, amelyek Szaloniki gazdasági jövőjének biztosítását és fellendítését szolgálják. A kamara hosszabb tanácskozás után kimondta, hogy azokat a terveket, amelyek a város ipari fejlődése érdekében egy szabad körzetnek létesítését célozták, elejti és az athéni kormányt az iránt keresi meg, hogy Szalonikit szabadkikötő városnak deklarálja. Emellett azonban azokat a javaslatokat, amelyek Ujgörogorszag földmivelésének megjavítására és fejlesztésére irányulnak, mind tartsa fenn és gondoskodik mielőbbi végrehajtásukról.

— **Olaszország külkereskedelmi mérlege.** Az 1913. év első tíz hónapjában Olaszország behozatala 2940 millió, kivitele 2007,3 millió lira volt, ami a múlt esztendő ugyanilyen időszakával szemben 51,4 millióval kevesebb, illetve 89,9 millióval több.

Gyakorlott magyar

VARRÓNÓ

házakhoz ajánlkozik. Megkeresések „Varrónó” alatt a kiadóba kéretnek.

Eredeti svájci pontosan járó „HAVILA” zsebórák kaphatók

Engelsrath I.-nél

Fiume, Dante-tér.

ÉRTESETÉS.

Mindaddig, míg a Viale Deákon leégett üzletemet rendbe nem hozom, a **Via Alessandro Volta és Piazza Mercato Coperto** sarkán levő fióküzletemet rendeztem be, hol mindennemű **fűszer, csemegeárukkal és élelmiszerekkel** t. vevőimet tölem megszokott szolid és előzékeny módon szolgálom ki. — További b. pártfogást kér tisztelettel

MALVICH JÁNOS

Ékszer - arany - és chinaezüst - áruk

Steiner Ferencz

Fiume, CORSO 35.
Telefon szám 206.

dús választékban szigorú szolid kiszolgálás mellett kaphatók

Jó, tiszta magyar házikosztot

kaphat, nov. 15-től kezdve, TIZ intelligens fiatalember vagy hivatalnoknő itteni családnál.

Valamint ugyanott egy csinosan butorozott szoba, villanynyal és fürdőhasználattal, ellátással vagy ellátás nélkül, kiadó.

Cim a kiadóhivatalban.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy az ujonnan átalakított, jól ismert

AL TAMBURINO

Via Lod. Kossuth (a postaépület mellett.) vendéglőt saját számlámra átvettem. Kötöny konyha, isztriai és dalmát borok, Puntigam sör.

POSTASOK TALÁLKOZÓHELYE.

Számos látogatást kér

FRANCOVICH RÓBERT.

Butorozott szoba

fürdő használattal azonnal kiadó. Cim Via Carlo Goldoni 2. I. emelet 5.

Méz

különlegesség kicsinyben és nagyban, nagyobb vételnél jelentékeny árengedménnyel kapható

Fleischhacker C.
tejsarnokában

Fiume, Piazza Elisabetta. — Naponta friss bécsi kolbász.

Több különálló

két és három szobás

lakás a szükséges mellékkeliségekkel kiadó. Ertekezni lehet a Fiumei Építő Részv. Társ. irodájában Via Clotilde 4 I. vagy az Építő Részv. Társ. telepén Via Valscurignén. — Tel. 14-08.

ÉRTESETÉS.

Tisztelettel értesitem Fiume és környékének n. é. közönségét, hogy a via Marco Polo és via Galileo Galilei sarkán levő jól ismert Mavrinac P.-féle fűszerüzletet saját számlámra átvettem s azt

Špiler Viktor

név alatt tovább vezetem. Üzletemet felszerelem a legfrissebb fűszer- és csemegeárukkal nagyban és kicsinyben való elárúsításra.

A m. t. közönség jóakaratu támogatást kéri

kiváló tisztelettel

Špiler Viktor.

Hölgyeim!

Juliette

Hölgyeim!

Csipőformáló és hasfűző fűzőpöttyő
Ára 20 Korona.

Bemutatás Fiumében díjtalanul

Mdme Neumann, Budapest

VII. István út 16.

A legajánlatosabb fiumei szállók:

„Deák” szálló

a Deák-korzón és dependance-a a

„Bonavia” szálló

Via Edm. De Amicis 4.

Mindkét szállóban kitűnő konyha és árnyas kertek. Fajborok és köbányai polgári sör.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula.

Minden a hihordás vagy a széküldés hőről lemerülő panaszi telefon, vagy levelezőlap útján a kiadóhivatalba kérünk bejelenteni.

Ne fogadjon el más lámpát, mint

„TUNGSRAM“

felírású valódi drótlámpát

Hazai gyártmány!!

Óvakodjunk utánzatoktól!!

Gyártja: az Egyesült Izzólámpa és Villamossági R. T. Ujpest. 4.

Tungsramp lámpa darabja 1.20 K.

Elvállalja gáz- és villanyvilágítás, valamint vízvezeték bevezetését. Nagy raktár a gázvilágításhoz szükséges eszközökben, padlók, automobilon s más gépek részére való olajakban. Fichtolin készülékek, gázolin, petróleum és naftára járó gépek. Legújabb gyártmányok. Arusítás kicsinyben és nagyban igen jutányos árak mellett.

Kedvező fizetési feltételek.

BARBETTI ÁGOST - FIUME

Távíratcím: BARBETTI Via R. Sanzio. Telefon szám 14-55.

SCHÖN I. — Szépség és hajápolási terme — SCHÖN I.

Via Carducci 12, II. em.

A legújabb módszer szerint arc- kéz- ápolás (manicur, villanyos arcmasszázs (vibrations massage) szemölcslevétel és arcban levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Diszfésülések elvállaltatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

Telefonszám 11-89.

Veszek és eladok

a legelőnyösebb árakon mindenemű használt, tiszta

ruhát és uniformist.

Levelező-lap hívásra jövök, a környékre is.

Via Giosue Carducci 14 sz.

Zeisler I. zsbáros

ADRIA szálloda és étterem

Adamich - utca

Tulajdonos: DE NEGRI TRANQUILLO

Kedvelt találkozóhely

A városcentrumában, a hajóállomások közelében villamos vasuti megállóhely. Pompás kilátás a tengerre. Kényelmes és elegáns szobák, fürdők villanyvilágítás, mérsékelt, árak.

Kitünő német és olasz konyha.

A legjobb dalmát és házi borok, állandóan friss sör.

Horváth Ferencz - Fiume

Via Fr. Petrarca 4.

angol uri szabó műhelye

Készít uri öltönyöket a legújabb divat és mérsékelt árak mellett. Elfogad bármilyen tisztítást és javítást.

Grand Magazin alla Convenienza

NEMES HENRIK fióközlete

Fiume, Piazza Scarpa 4.

Férfi-, női-, gyermek fehérneműek, aljak bluzok, harisnyák, kézimunkák, kellékek, stb. stb. szolid, szabott árakon.

Katonai és egyenruházati cikkek gyári raktára. Legnagyobb és legjobb bevásárlási forrás.

Catti György utoda

cs. és kir. udvari szállító

GYOGYSZERUÁRA

a városi torony mellett

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azzonali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerpanok, az összes ásványvizek, toalettcikkei s szépitőeszközök stb. sfb.

Egy fiatal pár keres kényelmesen burtozott szobát villanyvilágítás és fürdőszobával.

Ajánlat „Mérnök“ jellegre a kiadóba kértik.

Olcsó tűzifa

felaprítva (parkett hulladékfa) kapható az Első fiumei parkettgyár és gőzfűrészt r. t.-nál házhoz szállítva. Legkisebb szállítás egy fuvar, körülbelül 2000 klg. — Telefon 16-29 és 39.

De La Ville

SZALLODA ÉS KÁVÉHÁZ

FIUME, DEÁK-KORZÓ.

50 szoba

— A magyarság találkozó helye. —

Kitünő kávéházi italok és ételek. Bel- és külföldi lapok.

Estétként BARCZA JENŐ hírneves cigányzenekara hangversenyez.

Tulajdonos: BUDAI KÁROLY.

Első rangú házikosztra

előjegyzéseket elfogad egy társaság mint egyes urak részére

GSCHEIDER FERENC

via delle Pile 2 (casa della Cassa di Risparmio, Palazzo Modello) II. emelet 7.

Uj nagy butorraktár

Via Galileo Galilei N. 2 a Dániel mólóval szemben.

Nagy raktár fényezett butorokban, egyes darabokban is valapese árak mellett.

Vasbutorok, ablakredőnyök különlegesség fényezett székekben. Mindennemű kárpitosmunkák, javítások is elvégeztetnek.

Alacsony árak.

Az n. é. közönség pártfogásába ajánlja magát.

Tomisich Ignác.

A görcei asztalos-konzorcium és a Mirkovics-cég volt ügynöke.

MERCEDES

Az autók királya!

— Bárdi r. t. —

Budapest VI Lehel-utca 25 sz.

Városi üzlet: V. Mária Valeria u. 1.

Dunántuli fiók: GYOR.

Amerikai cipőüzlet Corso 31 sz. Via Fosso 1 sz.

T. Blažić - Fiume.

Egységes árak.

Egységes árak.

Férfiak és nők részére.

Elegáns kivitelben.

THE CHICAGO SHOE 16,50 kor. — THE NORIS SHOE 18,50 kor.

Thierry A. gyógyszerész balzsama

segítséget nyújt bármely betegség, ellen, különösen a légzési szervek megbetegedéseinek, köhögés elnyalkódás, rekedtség, gégekatarihus, tüdőbaj, étvágytalanság, rossz emésztés, koleraszerű betegségeknek, gyomorgröcs esetén. Különösen az összes szájbetegségeknek, fogfájásnak, mint szájvíz, égési sebeknek és kiütések ellen kitünően bevált. 12 kis vagy 6 dupla vagy 1 nagy specialitív 5,60 kor. Nagyobb rendeléseknél jelentékeny árengedmény.

Thierry A. gyógyszer. egyedül valódi Centifolia-kenőcs Megakadályoz s megszüntet vérméregzést, fájdalmas operációkat e gyakraiban feleslegesen tesz. Használatos gyermekágyas nőknél, fájó emlők, tejmegindítás, rekedés, emlíkeményedés ellen. Orbánc, feltört lábak, sebek, dagadt végtagok, csontszú, fekélyek, utás, szurás, lövés, vagy zúzódás által okozott sebeknél kitünő gyógyhatású szer. Idegen testek eltávolítására mint: üveg, szálka, por, serét, tüske stb. kinővések, karbunkulus, képződmények, valamint rák ellen, fereg, rothadás, körömgöyülés, hólyag, égési sebek, hosszú betegségeknek előforduló fültekvésnek, vérlekedésnek, fülfolysátnál, valamint kipállás esetén csecsemőknél stb. stb. kitünő hatású. 2 tégely ára 3,00 K. a pénz előzetes beküldése vagy utánvét mellett kapható. Budapesten kapható Török József gyógytárban, valamint az ország legjobb gyógyterárában. Nagyban: Thalmer és Seitz, Kochmeister Utódnai, Radanovits Testvérek drogériákban Budapesten kapható. A hol nincs lerakat, rendeljünk közvetlenül:

THIERRY A. Orangyalgyógyterárból. Pregrada, Rohitsch mellett.

Nyomatott a „POLINIA“ Fiumei Kereskedelmi Nyomdában (Telefon száma 400).